

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Idem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

A Adiectis præterea, negotium seu officium Inquisitionis contra hereticos dilecto filio Priori fratrum Prædicatorum Parisien. à Sede Apostolica fuisse sub ea forma commissum, ut idem super hoc posset inquirere, tam per se, quàm per alios, quos ad hoc idoneos reputaret: in quo quaeritur, utrum tales delegati, vel subdelegati existant, & quid possint etiam sic electi. Super quo taliter duximus ordinandum, & idem Prior possit tres, vel quatuor idoneos ad hoc opus assumere, qui parum cum ipso habeant potestatem: & amovere illos, ac ipsorum loco alios substituere, quotiescunque viderit expedire: ipsi tamen Priori, & alijs sic assumptis committendi dumtaxat citationes, & examinationes testium, cum de huiusmodi crimine ac circumstantijs eius inquiritur, ac denuntiationes sententiarum, quas super ijs contra quoslibet contigerit ferri, & ijs similia faciendi conceditur ab eadem sede facultas.

Institutus cum potestate alios eligendi, quid possit.

Quæstioni vero, qua quaeritur, utrum constitutus in sacris, deprehensus in hæresi, & propter hoc immurandus perpetuo, prius sit ab ordinibus à suo Episcopo degradandus, antequam tradatur huiusmodi penitentij. Respondemus, quòd talis qui est perpetuo immurandus, prius debet à suis ordinibus degradari.

Clericus perpetuo immurandus, an sit degradandus.

B Nonnulli quoque clerici, & quòd est deterius, sacerdotes, prætextu pecuniæ, vel alienius seruitij temporalis, inveniuntur aliquando Inquisitionis impedire negotium, instruendo citatos hæreticorum credentes de celanda veritate, falsitate dicenda, vel eos indebite liberando, de quibus quaeritur, utrum Inquisitores possint tales capere, ac etiam retinere: aut quòd sic accepta restituant, coarctare. Dubium itaque non videtur, quòd ij quos constat exercere præmissa, ea faciunt in fauorem hæreticæ prauitatis: quare possunt à talibus per Inquisitores compesci, & pœna debita castigari, tam per captiorem personarum, quàm etiam aliàs prout culpa exegerit delinquentis.

Impeditores facti officij per Inquisitores possunt coerceri.

Quòd autem postmodum quaerebatur, quomodo essent puniendi religiosi, qui inveniuntur in hæresi deliquisse, cum sæculares peccantes in simili casu, immurationis vel alia pœna plectantur: eius solutio satis patet, cum certum sit tales in hoc, & in consimilibus delinquentes grauius etiam sæcularibus puniendos.

Religiosi hæreticæ grauius puniendi.

C Frequenter etiam vobis ab Apostolica Sede committitur, ut tam hæreticos credentes, receptatores, fautores, & defensores eorum, quàm ipsorum filios, & nepotes, ac illos etiam qui prædictum interpretu, vel gratia tale essent adepti, vel assequerentur in posterum, priuandi personaribus, dignitatibus, & honoribus quibuscunque, ac beneficijs ecclesiasticis, & officijs publicis, de diocesanorum, & eis absentibus viciariorum suorum consilio, habeatis liberam facultatem: Quòd qualiter intelligi debeat, petiistis eiusdem Sedis oraculo declarari. hoc sanè de filijs, & nepotibus illorum hæreticos sumptulentium, & aliorum huiusmodi, qui modo tales esse probantur, intelligendum esse videtur, non autem illorù, quos emendatos constiterit, & pro culpa huiusmodi ad mandatum Ecclesiæ penitentiam recepisse quam ipsi vel iam perfecerunt, vel humiliter persecutioni eius insistant, vel parati fuerunt dumiuerent ad recipiendam eandem. Diocæsani quoque in priuandis talibus sunt generaliter requirendi, nisi forsan constaret legitime, quòd idem scienter eis beneficia contulisset: tunc enim eos in ijs requirere non credimus, sed potius à suo iudice puniendos. Vos igitur hæc & alia contingentia in hac parte, commissum vobis officium sic prudenter, & fideliter exequi procuretis, sic ad ea purè propter Deum, cuius causam geritis, vestra feratur intentio, quòd labor vester vobis ad vitæ præmium, & alijs ad salutem, quæ solum in talibus quaeritur, proficiat animarum. Datum Viterbij v. Kalen. Octob. Pontificatus nostri Anno quarto.

Qui filij hæreticorum officijs, & beneficijs priuantur.

I. D. E. M.

Filij eorum, qui dum morerentur, petierunt hæreticorum consolamentum, non admittuntur ad probandum parentes, id fecisse post amissam mentem, vel loquelam, si constiterit eos dum sanæ mentis essent, petiuisse hæreticos consolatos, confert ad intelligendum c. filij, de hæret. lib. 6. & roborat rescriptum Urbani iij. quod incipit. Olim ex parte. quod refert Emericus in Directorio, par. 2.

ALEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filiis fratribus ordinis fratrum Minorum Inquisitoribus hæreticæ prauitatis in administratione sancti Francisci presentibus, & futuris, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Ex parte vestra fuit propositum coram nobis, quòd nonnulli de partibus, vbi vobis contra hæreticos Inquisitionis officium est commissum, in mortis articulo constituti, salutis remedium abhorrentes, consolatos hæreticos ad se introduci faciunt, & ab eis per impositionem manus, desolationis suæ consolationem accipiunt, secundum pessimam consuetudinem eorundem. Sed filii, & hæredes sic decedentium, propter hoc exheredari timentes, ac volentes ob id eorum malitiam excusari, proponunt se velle probare per testes, quòd iidem, quando recipiebant consolationem huiusmodi loquelam amiserant, & erant alienati à mente: cum mortis sit apud eos (ut dicitur) quòd nullum taliter consolentur, qui non sit sanæ mentis, & memoriã habeat ordinatam. Quare nos consulere voluistis, utrum debeant tales probationes admitti, Nos igitur consultationi vestræ taliter respondemus, ut si legitime constiterit, quòd prædicti dum sanæ mentis essent, petierunt hæreticos consolatos, sicque viam fuerint vniuersæ carnis ingressi, licet consolatione huiusmodi,

Edita anno Domini 1258.

Ex Archivio consuetus S. Francisci de Assisio.

Directorium par. 9. 121.

modi, immo verius desolationem, non sane mentis effecti, vel post perditam iam loquentiam suscepisse A dicantur, nulla super hoc probatio admittatur, cum in nullo sic decedentes debeant propterea releuari. In dubio vero admitti poterit, non tamen uxores, filii, seu familiares, aut de suis aliqui, ad hoc probandum recipiantur in testimonium, sed alii testes idonei, & specialiter fidei zelatores: cum contra tales sit non modicum presumendum: sitque in talibus propter fidei privilegium, cum multa cautela summaque diligentia, præ ceteris negotiis, procedendum. Datum Anagninæ Id. Nouembris. Pontificatus nostri Anno quarto.

I D E M.

Hæreticis, credentibus, fautoribus, receptoribus, & defensoribus ipsorum, redeuntibus ad Ecclesiam, inter cetera iniungi potest sub certa pena pecuniaria, quod fidem Catholicam teneant, nec ulterius hæreticis fauorem impendant, & quod mandatis Ecclesie obediant, à quibus cautio exigatur. quod si penam promissam incidant, ad eam soluedam compelli possunt per censuram ecclesiasticam appellatione reiecta. pecunia ex his condemnationibus, vel tertia earum parte exacta, penes tres viros probos asseruetur, ex qua necessaria expensæ Inquisitoribus tribuantur, & expensarum computatio Episcopo exponatur.

Eiusdem tenoris extat alia bulla authentica Alexandri III. quam dedit Anagninæ XII. Kalendas Octobris, Pontificatus sui anno v. eam nos etiam vidimus.

Edita anno Domini 1258.

Ex Archivio conventus S. Francisci de Assisio.

ALXANDER Episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis fratribus Ordinis Minorum Inquisitoribus hæreticæ prauitatis in administratione sancti Francisci tam presentibus quam futuris, Salutem & Apostolicam benedictionem.

SVPER extirpatione hæreticæ prauitatis, hoc à vobis in locis in quibus contra hæreticos, vobis inquisitionis officium est commissum, statuimus obseruandum: vt hæreticis, credentibus, fautoribus, receptoribus, & defensoribus ipsorum, ad mandatum Ecclesie redeuntibus, sub certa pena pecuniaria inter cetera que iniungenda fuerint, iniungatis districte, & fidem Catholicam firmiter teneant, & ulterius hæreticis ipsis auxilium, consilium, vel fauorem aliquem non impendant: nec non Ecclesie mandatis obediant, & obseruent quæ eis feceritis, vel vnus vestrum occasione ipsius hæreticæ prauitatis, & ab eisdem cautio exigatur. Nos autem vobis & singulis vestrum, cogendi per censuram ecclesiasticam appellatione remota, tam redeuntibus ipsos, quam & defensores si oportuerit eorundem, ad præstationem vel solutionem huiusmodi pænæ, ad quam se obligauerint; si quod absit, in dictam pœnam inciderint, plenam concedimus auctoritate presentium facultatem.

Pecunia vero, que de huiusmodi pœnis, vel ex tertia parte multarum, vel condemnationum exigendarum à quibuslibet personis & locis, seu bonorum apprehendorum occasione hæresis, vel hæreticorum, secundum tenorem constitutionum nostrarum (quas in eisdem hæreticos, fautores eorum & alios promulgatas, in capitularibus ciuitatum, & locorum aliorum conscribi mandauimus) forte peruenierit, penes tres viros fide probatos à vobis, & à diœcesano, vel eiusdem Vicario, si idem presens non fuerit, eligendos, deponatur fideliter conseruanda, & de illa vobis & singulis vestrum necessitate ad prosecutionem negotii contra hæreticos expensæ sine difficultate aliqua de ipsius diœcesani consilio ministrantur, & eidem diœcesano de iis que expendi contigerit, rationis plenarie fidelis computatio exponatur. Datum Anagninæ, Idibus Nouembris. Pontificatus nostri Anno quarto.

Io. Sal.

De Curia.

I D E M.

Præcipit Episcopis, Abbatibus, & alijs ecclesiarum prelatibus, ac rectoribus, & religiosi tam cuiusvis ordinis, quam etiam secularibus, vt efficaciter assistant Inquisitoribus in negotio fidei: exequendo, oportunnus eis consilium, fauorem, & auxilium impendendo.

Eiusdem tenoris extat alia bulla Alexandri III. quam dedit etiam Anagninæ Non. Ianuarii, Pontificatus sui anno sexto, quam nos quoque vidimus authenticam.

Edita anno Domini 1258.

Ex Archivio conventus S. Francisci de Assisio.

ALXANDER Episcopus servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus, & dilectis filiis. Electis Abbatibus, Priõribus, Ministris, Guardianis, & alijs Ecclesiarum prelatibus, & rectoribus, nec non & vniuerso clero, tam religiosi cuiuscumque professionis, & ordinis, quam secularibus, in Ducatu Spoletan. constituis, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

EXORTIS in agro fidei Christianæ per partes Italie abundantius solito hæreticæ prauitatis zizaniam, seminante illa per temporis impacati malitiam homine inimico, Sede Apostolica eius caput fidei & magistra, volens circa zizaniorum extirpationem huiusmodi per aliquos de fratribus ordinis fratrum